

Scholz János

Scholz János gordonkaművész, zenekutató, könyvgyűjtő, műgyűjtő, művészettörténész. Sopronban 1903. december 20-án született a Rákóczi utca 9. sz. (Hosszúsor 1906-ig) alatti házban, gazdag kereskedő család gyermekeként. Apja Scholz Julián tüzérőrnagy, anyja Russ Melánia volt. A soproni reálgimnáziumban érettségizett.

Házukban jelentős zenei élet folyt, gyakran látták vendégül Goldmark Károlyt, később Dohnányit, Bartókot. Édesanyja tagja volt a Soproni Liszt Ferenc Zeneegyletnek, annak összes hangversenyén és rádiószereplésén részt vett, tehetséges hegedűs volt. A Dalosszövetség, 30 éves működéséért ezüst éremmel tüntette ki.

Scholz János zenei tanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán Schiffer Adolfnál végezte. Tagja volta Budapesti Szimfonikus Zenekar és a Városi Színház zenekarának, majd négy éven át a Melle-svonósnégyesnek. 1925-ben a soproni, 20. országos dalosversenyen díszhangversenyén is fellépett. A Róth vonósnégyesben 1932-től játszott, az egész világot bejárta, 1935-ben már harmadszor volt amerikai turnén. A Róth vonósnégyes akkor világ egyik legelismertebb zenekara volt, minden nagyobb külföldi rádióállomás műsorán szerepeltek, Sopronban négyszer is felléptek. Scholzt szólistaként is gyakran hallották hangversenyeken és a különböző rádiókban.

1937-ben New Yorkban feleségül vette Anna Bigelow Rosent, egy milliárdos lányát és az Egyesült Államokba költözött. Ettől kezdve Amerika egyik legnagyobb gyűjtői között tartották számon.

Már ősei is komoly gyűjteménnyel rendelkeztek, fiatal korában Scholz János a régi művészet alkotásai iránt érdeklődött, a helyi történeti emlékek vonzották: soproni vonatkozású könyvek, nyomtatványok, zenei emlékek gyűltek szekrényeiben. Utazásai során is ezek után nyomozott, vásárolt, gyűjtött, Amerikában kéziratokat és vázlatokat kezdett gyűjteni. Németországból és Ausztriából emigrált gyűjtőktől vásárolt, kiváló szakértője lett a grafikai technikáknak, igényét is feljebb emelte. Első szerzeményei még főleg az osztrák festészet XVIII. és XIX. századaiból valók, később azonban már Rubens, Dyck, majd főleg a velencei festészet alkotásait kereste. A nagymesterek

rajzaiból olyan gyűjteményt hozott létre, amelyek kiállítása az európai városokban is ünnepet jelentett.

Scholz János megmaradt soproninak, amikor meghallotta, hogy a soproni múzeumot a város nagy erőfeszítéssel újjáépítette romjaiból, az osztrák rajzok és vázlatok gyűjteményét, kb. 60 darabot, a múzeumnak ajándékozta. Amikor 1948-ban hazalátogatott, az itthon tárolt soproni könyv- és nyomtatvány-gyűjteményét részben szintén a múzeumnak, részben a levéltárnak adományozta. 1949-ben újabb adomány következett: kb. 20 újabbkori rajz, köztük egy Markótól. Addig a soproni múzeum a háború után ekkora és ilyen becses adományban még nem részesült.

Scholz János világhírű magyar csellóművész 1993. március 6-án hunyt el Chicagóban (USA) hamvainak egy részét a híres soproni borkereskedő család Russ kriptájába temették 1993-ban.

Irodalom:

Csatkai Endre: A soproni műgyűjtés története. Bp. 1958. Múzeumok Központi Prop. irodája. 24 lap + 6 képes tábla.

Színházi Élet - 1937/6. szám p. 15.

Nagy Alpár: In memoriam Scholz János (1903-1993) In: Soproni szemle. 50. évf. (1996.) 1. sz. p. 20-38.

Scholz János: Egy ismeretlen soproni vonatkozású Liszt-levél a New York-i egyetemi könyvtárban In: Soproni szemle. 15. évf. (1961.) 4. sz. p. 350-351.

Domonkos Ottó: Halotti arcképek Sopronban In: Soproni szemle. 61. évf. (2007.) 4. sz. p.17-30.

Csatkai Endre: Barokk rajzok kiállítása a Liszt Ferenc Múzeumban In: Soproni szemle. 20. évf. (1966.) 3. sz. p. 271-277.

Internet:

Molnár Imre (szerk.): A magyar muzsika könyve (Budapest, 1936) ZENEI GYŰJTEMÉNYEK ÉS EGYESÜLETEK A XX. század zenélő Magyarországa (szöveg) elérhetősége: <https://adtpus.arcanum.hu/hu/view/MagyarMuzsikaKonyve/?query=scholz%20j%C3%A1nos%20sopron&pg=477&layout=s>

A kép forrása: Lépteik nyomán:életre keltett történelem blog elérhetősége:

http://lepteiknyoman.blog.hu/2016/05/02/russ_villa_meseje Letöltés: 2018.05.25.